

REGULAMENTUL DE ORGANIZARE ȘI FUNCTIONARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SPECIAL ȘI SPECIAL INTEGRAT

PARTEA I. DISPOZIȚII GENERALE

Capitolul I

Prevederi generale

Art. 1 - În România, învățământul special și special integrat se adresează tuturor copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

Art. 2. - (1) Învățământul special și special integrat este parte integrantă a sistemului național de învățământ din România, coordonat de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(2) Învățământul special și special integrat, de nivel preșcolar, primar, gimnazial, profesional, liceal și postliceal pentru persoane cu cerințe educaționale speciale (deficiențe/dizabilități/ dificultăți de învățare, tulburări de limbaj și comunicare, tulburări socio-afective și de comportament) se organizează și funcționează în conformitate cu prevederile: Constituției României (art. 58), ale Legii Educației Naționale (Titlul II, capitolului II Secțiunea 13; Titlul IV - Statutul personalului didactic) și ale Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, precum și în conformitate cu standardele cuprinse în documente naționale și internaționale: pacte, tratate, convenții, declarații și protocoale cu privire la drepturile și educația copilului, la care România este parte semnatară.

Art. 3. - Statul garantează dreptul la educație al tuturor persoanelor cu cerințe educaționale speciale. Învățământul special și educația integrată sunt parte componentă a sistemului național de învățământ preuniversitar.

Art. 4. Învățământul special și special integrat reprezintă forme de instruire școlară diferențiate, adaptate și de asistență educațională, socială și medicală complexă, destinate persoanelor cu cerințe educaționale speciale.

Art. 5. - Învățământul pentru persoanele cu cerințe educaționale speciale (dizabilități) care se desfășoară în unitățile de învățământ special se numește învățământ special;

Art. 6. - Învățământul de masă care școlarizează copii/elevi/tineri cu alte tipuri de cerințe educaționale este învățământ special integrat.

Art. 7. - Integrarea școlară a copiilor cu CES se realizează după cum urmează:

a) clase și grupe speciale – pentru copii și elevi cu dizabilități - din unități școlare speciale sau din

scoli de masă;

b) școli de masă, individual, cu sau fără servicii educaționale de sprijin;

c) grupe sau clase din unități sanitare, în care sunt internați copiii, elevii și tinerii cu boli cronice sau cu boli care necesită perioade de spitalizare mai mari de 4 săptămâni

d) la domiciliu (școlarizare itinerantă), pe o perioadă determinată

e) alte structuri școlare.

Art. 8. - (1) Învățământul special și special integrat se realizează pe baza principiilor învățământului democratic, a accesului tuturor copiilor la orice formă de educație, a dreptului la educație diferențiată și la pluralism educațional, a dreptului la educație la toate nivelurile, indiferent de condiția socială sau materială, de sex, rasă, naționalitate, apartenență politică, sau religioasă sau vreo altă îngrădire ce ar putea constitui o discriminare.

(2) Diagnosticarea abuzivă a copiilor, ca având cerințe educaționale speciale, pe criterii de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, apartenență la o categorie defavorizată, precum și pe baza oricărui alt criteriu, se sancționează conform legilor în vigoare.

Art.9. - Cerințele educaționale speciale pot fi derivate în principal din:

- dizabilități (handicap) – care au la baza o deficiență sau boala;
- dificultăți de învățare și tulburări de limbaj;
- tulburări socio-afective și de comportament).
- dezavantaje (socio-economice, culturale și/sau lingvistice).

Art.10. - Protecția socială a copiilor/elevilor/tinerilor din învățământul special și special integrat se realizează în conformitate cu legislația în vigoare privind protecția socială a persoanelor cu dizabilități.

Art. 11. - Învățământul special și special integrat din România este gratuit, în conformitate cu prevederile legale.

Art. 12. - Învățământul special din România este organizat ca învățământ cu frecvență. În funcție de necesitățile locale acesta se poate organiza și sub alte forme, stabilite prin metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 13. - Prevederile legale în vigoare privind organizarea și funcționarea generală a învățământului din România sunt valabile și pentru învățământul special, dacă nu sunt menționate expres prevederi specifice, prin prezentul regulament sau alte acte normative emise de Guvernul României ori de MECS.

Capitolul II

Concepte și principii

Art. 13. - În înțelesul prezentului regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

Deficiență: absența, pierderea sau alterarea unei structuri ori a unei funcții (leziune anatomică, tulburare fiziologică sau psihologică) a individului, rezultând în urma unei maladii, accident sau perturbare, care îi împiedică participarea normală la activitate în societate.

Educația specială este ansamblul proceselor de punere în aplicare a programelor, activităților de învățare și asistență complexă de recuperare-compensare (psihoterapeutică, medicală, socială, culturală) adaptate persoanelor care nu reușesc independent să atingă, temporar sau pe toată durata școlarizării, un nivel de dezvoltare corespunzător vârstei, pentru formarea competențelor de bază în vederea pregătirii pentru viața de adult.

Școală specială - unitate de învățământ în care se asigură educație și intervenție psihopedagogică de către profesori specializați, persoanelor cu diferite tipuri și grade de dizabilități/deficiențe.

Integrarea (școlară) este procesul de adaptare a persoanei cu cerințe educaționale speciale la normele și cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor relații afective pozitive cu membrii grupului școlar (grupă/clasă) și de desfășurare cu succes a activităților școlare.

Incluziunea (școlară) este procesul permanent de îmbunătățire a serviciilor oferite de unitățile de învățământ pentru a cuprinde în procesul de educație toți membri comunității, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora.

Școala incluzivă este unitatea de învățământ în care se asigură o educație pentru toți copiii și reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare și segregare. Copiii/elevii din aceste unități de învățământ beneficiază de toate drepturile și serviciile educaționale, psihoterapeutice, medicale și sociale, conform principiilor incluziunii sociale, echității și al asigurării egalității de șanse.

Cerințe educaționale speciale (CES) sunt necesități educaționale suplimentare, complementare, care solicită o școlarizare adaptată particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă

Adaptare curriculară: corelarea conținuturilor componentelor curriculumului național cu posibilitățile elevului cu CES, din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia.

Profesor itinerant și de sprijin este cadrul didactic cu studii superioare în domeniul psihopedagogic care desfășoară activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare cu persoanele cu CES integrate în unitățile de învățământ de masă în colaborare cu toți factorii implicați.

Planul de servicii individualizat reprezintă modalitatea de programare și coordonare coerentă a resurselor și serviciilor individualizate pentru copiii/elevii/tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în unități de învățământ de masă, fiind focalizat pe nevoile de dezvoltare ale acestora.

Programul de intervenție personalizat reprezintă un instrument de proiectare și implementare a activităților educațional-terapeutice, utilizat pentru eficientizarea activităților de intervenție și atingerea finalităților prevăzute în planul de servicii personalizat.

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE/CMBRAE) - unitate conexă cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, care desfășoară servicii de asistență psihopedagogică pentru părinți, copii, cadre didactice și care coordonează, monitorizează și evaluează, la nivel județean, activitatea și serviciile educaționale oferite de către: Centrele școlare pentru educație incluzivă, Centrele logopedice interșcolare și cabinetele logopedice, Centrele și cabinetele de asistență psihopedagogică, mediatorii școlari.

Certificat de orientare școlară și profesională- document/ act oficial eliberat de către C.J.R.A.E./ C.M.B.R.A.E, în colaborare cu comisiile pentru protecția copilului din cadrul direcțiilor generale județene/ a municipiului București de asistență socială și protecția copilului, conform precizărilor cuprinse în Legea nr. 1/5.01.2011 Legea educației naționale, care precizează diagnosticul/deficiența și orientează copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale pentru a fi integrați în învățământul de masă.

Incapacitate - limitări funcționale cauzate de disfuncționalități (deficiențe) fizice, intelectuale sau senzoriale, de condiții de sănătate ori de mediu și care reduc posibilitatea individului de a realiza o activitate (motrică sau cognitivă) sau un comportament.

Handicap - dezavantaj social rezultat în urma unei deficiențe sau incapacități și care limitează sau împiedică îndeplinirea de către individ a unui rol așteptat de societate.

Dizabilitatea - rezultatul sau efectul unor relații complexe dintre starea de sănătate a individului, factorii personali și factorii externi care reprezintă circumstanțele de viață ale acestui individ. Datorită acestei relații, impactul diverselor medii asupra aceluiași individ, cu o stare de sănătate dată, poate fi extrem de diferit. Dizabilitatea este termenul generic pentru afectări, limitări ale activității și restricții de participare – conform CIF*.

CIF reprezintă Clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății - document elaborat de Organizația Mondială a Sănătății, Geneva, 2001

Afectarea - o pierdere sau o anormalitate a structurii corpului sau a unei funcții fiziologice (inclusiv funcțiile mintale). Prin noțiunea de anormalitate înțelegem aici variațiile semnificative de la norma stabilită statistic (adică o deviație de la media populației stabilită conform normelor standard măsurate) și ea trebuie utilizată exclusiv în acest sens - conform CIF*.

Funcționarea - termen generic pentru funcțiile organismului, structurile corpului, activități și participare. Ele denotă aspectele pozitive ale interacțiunii dintre individ (care are o problemă de sănătate) și factorii contextuali în care se regăsește (factori de mediu și personali) – conform CIF*.

Cerințele educative speciale (CES) - necesități educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe/dizabilități sau tulburări/dificultăți de învățare sau de altă natură, precum și o asistență complexă (medicală, socială, educațională etc.).

Tipologia cerințelor educaționale speciale, OECD, 2000:

- cerințele educative ale elevilor în cazul în care există un acord normativ și care din punct de vedere medical, sunt considerate, de regulă, tulburări organice, care se pot atribui unor patologii organice (deficiențe senzoriale, fizice, motorii, neuromotorii, dizabilități intelectuale, dizabilități asociate, surdocecitate, autism, sindrom Down)
- cerințele educative ale elevilor care au dificultăți de învățare, tulburări de limbaj și comunicare, tulburări socio-afective și/sau de comportament;
- cerințe educative ale elevilor care sunt considerate ca fiind în primul rând rezultatul unui dezavantaj generat de factori socio-economici, culturali și/sau lingvistici pentru care sunt necesare resurse suplimentare publice și/sau private asigurate pentru a veni în sprijinul educației lor.

Integrarea școlară - proces de adaptare a copilului la cerințele școlii pe care o urmează, de stabilire a unor raporturi afective pozitive cu membrii grupului școlar (clasă) și de desfășurare cu succes a prestațiilor școlare. Asimilarea de către copil a statusului de elev este rezultatul unor modificări interne în echilibrul dintre anumite dominante de personalitate cu consecințe în planul acțiunii sale.

Adaptarea curriculară - corelarea conținuturilor componentelor curriculumului național cu posibilitățile elevului cu cerințe educative speciale sau alte tipuri de cerințe educative din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia. Aceasta se realizează de către cadrele didactice de sprijin/itinerante împreună cu cadrul didactic de la clasă prin eliminare, substituie sau adăugare de conținuturi în concordanță cu obiectivele și finalitățile propuse prin planul de intervenție personalizat.

Incluziune - procesul de pregătire a unităților de învățământ pentru a cuprinde în procesul de

educație pe toți membrii comunității, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultățile acestora.

Educația incluzivă - proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități.

Centrul școlar pentru educație incluzivă - instituție școlară care, pe lângă organizarea, desfășurarea procesului de predare-învățare-evaluare își construiește și alte direcții de dezvoltare instituțională: formare / informare în domeniul educației speciale, documentare / cercetare / experimentare precum și servicii educaționale pentru / în comunitate.

Școala Profesională Specială - instituție școlară care, prin organizarea, desfășurarea procesului de predare – învățare – evaluare facilitează integrarea socio – profesională a elevilor prin certificarea calificărilor profesionale.

Liceu special – unitate de învățământ care organizează și desfășoară procesul de predare – învățare – evaluare în mod special pentru elevii / tinerii cu deficiențe senzoriale și motorii.

Centrul de educație specială, centrul de resurse și asistență educațională, centrul de zi, centrul de pedagogie curativă și alte tipuri de centre - sunt unități de învățământ organizate de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului sau de către organizații neguvernamentale în parteneriat cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și au ca scop și finalitate recuperarea, compensarea, reabilitarea și integrarea școlară și socială a diferitelor categorii de copii/elevi/tineri cu cerințe educaționale speciale. Ele sunt considerate alternative de educație specială al căror conținut poate fi fundamentat și pe anumite pedagogii experimentale (Montessori, Freinet, Waldorf etc.).

Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională - unitate conexă cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului care desfășoară servicii de asistență psihopedagogică pentru părinți, copii, cadre didactice și care coordonează, monitorizează și evaluează, la nivel județean, activitatea și serviciile educaționale oferite de către: Centrele logopedice interșcolare și cabinetele logopedice, Centrele și cabinetele de asistență psihopedagogică, mediatorii școlari.

Atelierul protejat - spațiul adaptat nevoilor persoanelor cu cerințe educative speciale/dizabilități, unde aceștia desfășoară activități de formare, dezvoltare și perfecționare a abilităților, în vederea obținerii unei calificări și a integrării în viața activă a tinerilor; poate funcționa în locații din comunitate, în centre de zi, în centre rezidențiale sau în unități de învățământ special (conf. Legii 448/2006);

Capitolul III

Scopul, specificul și obiectivele învățământului special

Art. 14. - Scopul educației speciale și special integrate este învățarea, educarea, reabilitarea, recuperarea, adaptarea și integrarea școlară, profesională și socială a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale.

Art. 15. - (1) Parte integrantă a sistemului național de învățământ, educația specială și special-integrată este recunoscută ca o responsabilitate a tuturor persoanelor care lucrează în învățământ, este accesibilă, flexibilă și comprehensivă, cu caracter național.

(2) Educația specială și special-integrată este practică de către cadre didactice calificate specializate și devotate activității de învățământ cu copiii care prezintă cerințe educaționale speciale.

Art. 16. - Educația școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale trebuie să corespundă nevoilor de dezvoltare a copiilor, prin evaluarea adecvată a potențialului de dezvoltare și prin asigurarea reabilitării / recuperării și compensării deficiențelor ori tulburărilor, dificultăților de învățare.

Art. 17. - Educația specială și special integrată trebuie să-i ajute pe copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale să atingă nivelul posibil de dezvoltare individuală cât mai aproape de dezvoltarea normală prin: acumularea experienței necesare învățării școlare și sociale, formarea abilităților necesare învățării în școală, însușirea cunoștințelor, formarea priceperilor și a deprinderilor funcționale utile integrării sociale, profesionale și vieții culturale în comunitate și asigurarea șanselor și a condițiilor pentru continuarea pregătirii școlare pe diferite trepte de învățământ.

Art. 18. - Pe timpul școlarizării, copiii cu CES au acces la toate resursele educaționale și de reabilitare/recuperare psihointelectuală, medicală și socială, la alte servicii de intervenție specifice, necesare și disponibile în comunitate sau în unități specializate, inclusiv în cele de învățământ special și special integrat.

Art. 19. - Organizarea și funcționarea învățământului special are la bază următoarele obiective:

- prevenirea sau depistarea precoce a deficiențelor, incapacităților și a handicapurilor;
- intervenția educațională timpurie;
- abordarea globală și individualizată a copilului cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale speciale; acest aspect se referă la identificarea, valorificarea și stimularea tuturor capacităților și disponibilităților cognitive, de limbaj, psihomotorii, afectiv-relaționale și social- adaptativ existente sau potențiale;
- accesul la educație a tuturor copiilor cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de

- cerințe educaționale;
- egalizarea șanselor,
 - asigurarea educației de calitate similară cu cea oferită copiilor de aceeași vârstă din școlile de masă;
 - asigurarea educației de calitate specializată, adecvată particularităților specifice tipului și gradului de deficiență ale fiecărei persoane și în concordanță cu planurile – cadru și cu programele școlare aprobate de MECTS.
 - asigurarea serviciilor și a structurilor de sprijin necesare în funcție de amploarea, intensitatea și specificul cerințelor educaționale speciale ale fiecărui copil;
 - cooperarea și parteneriatul în educația specială și special integrată.
 - cooperarea și parteneriatul între instituțiile care oferă servicii de educație specială și autoritățile locale.

PARTEA A II-A. ORGANIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SPECIAL ȘI SPECIAL INTEGRAT

Capitolul IV

Structura învățământului special și special integrat

Art. 20. - Învățământul special cuprinde instituții de stat de profil.

Art. 21. - (1) Învățământul special și special integrat din România este parte componentă a sistemului național de învățământ și cuprinde:

- a) grădinițe speciale(care pot cuprinde și grupe de intervenție timpurie);
- b) grupe de grădiniță specială organizate în școlile speciale;
- c) școli speciale pentru toate tipurile și gradele de deficiențe/dizabilități;
- d) grupe/clase de copii/elevi cu tulburări din spectrul autist;
- e) unități de învățământ special profesional;
- f) licee speciale;
- g) centre școlare speciale;
- h) clase/școli postliceale speciale;
- i) centre de zi;
- j) centre de educație specială;

- k) centre de pedagogie curativă;
- l) grupe/clase de copii/elevi cu deficiențe senzoriale multiple (surdocecitate);
- m) școli de reeducare pentru elevii cu deficiențe comportamentale;
- n) clase organizate în spitale, preventorii și penitenciare.
- o) centre de zi pentru educație/dezvoltare timpurie;
- p) Ateliere protejate

(2) Unitățile de învățământ special vor avea cantine școlare și, după caz, internate școlare.

(3) În învățământul special integrat pot funcționa:

- a) grupe de grădiniță specială integrate în grădinițele de masă;
- b) clase speciale compacte integrate în școlile de masă;
- c) grupe de elevi cu cerințe educative speciale integrați în școlile de masă;
- d) elevi cu cerințe educative speciale integrați individual în școlile/grădinițele de masă;
- e) clase speciale de profesionalizare integrate în școli de masă, în licee și grupuri școlare din învățământul de masă;
- f) grupe/clase de copii/elevi infestați cu virusul HIV;
- g) centre județene logopedice;
- h) centre școlare pentru educație incluzivă;
- i) centre județene de asistență psihopedagogică;
- j) centre județene de resurse pentru educație incluzivă;
- k) centre județene/ ale municipiului București de resurse și de asistență educațională.

Art. 22. - Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului aproba înființarea de tipuri de unități și instituții de învățământ special, în funcție de necesitățile societății și de cerințele minorităților naționale, în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 23. - În vederea realizării acțiunii de integrare a copiilor/elevilor cu cerințe educative speciale în școala/grădinița de masă, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin inspectoratele școlare județene/al municipiului București, poate dispune:

- a) înființarea sau desființarea unităților școlare speciale;
- b) transformarea unor unități de învățământ special în școli integratoare;

- c) transformarea unor școli de masă în școli integratoare;
- d) transformarea unor unități de învățământ special în centre școlare pentru educație incluzivă;
- e) înființarea unor alternative educaționale: centre de educație, centre de pedagogie curativă, centre de zi etc.

Art. 24. - Înființarea, desființarea sau transformarea unor unități de învățământ special se va face în condițiile legii, cu respectarea prevederilor stipulate de legislația internațională în vigoare referitoare la protecția specială și drepturile copilului cu cerințe educative speciale.

Art. 25. Învățământul special și special integrat cuprinde următoarele forme de învățământ:

- a) învățământ cu frecvență;
- b) învățământ cu frecvență redusă;
- c) învățământ la domiciliu.

Art. 26. - Învățământul special obligatoriu pentru elevii cu CES este, de regulă, învățământ de zi, cu excepția situațiilor speciale, prevăzute de prezentul Regulament sau altele precizate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 27. - Inspectoratele școlare aprobă organizarea unor clase speciale constituite din elevi cu CES și alte tipuri de cerințe educaționale, care nu au putut absolvi până la vârsta de 14 ani primele 5 clase ale învățământului general obligatoriu.

Aceste clase funcționează ca învățământ cu frecvență sau cu frecvență redusă, pe lângă unități de învățământ special sau obișnuit, cu efective de 4-12 elevi.

Art. 28. - Copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale, școlarizați prin formele de învățământ special integrat, beneficiază de toate drepturile stipulate de legislația în vigoare privind protecția specială a copilului, precum și de programe de compensare, recuperare, reabilitare, terapie din învățământul special, care au ca finalitate reabilitarea și integrarea școlară și socială.

Art. 29. - În cadrul învățământului special și special integrat se organizează unități-pilot, experimentale și de aplicație, cu aprobarea Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Capitolul V

Funcțiile didactice și didactice auxiliare

Art. 30. - Funcțiile didactice în învățământul special și în comisiile de expertiză complexă sunt : profesor itinerant/de sprijin, profesor psihopedagog, profesor educator, profesor-psiholog școlar,

profesor-logoped, psiholog, psihopedagog, profesor audiolog școlar, profesor preparator nevăzători, logoped, profesor de psihodiagnoză și kinetoterapeut - se normează câte un post la fiecare grupă/clasă; profesor, profesor de educație specială;

în centrele și cabinetele de asistență psihopedagogică: profesor-psihopedagog, profesor-psiholog, profesor-sociolog, profesor-logoped, consilier școlar;

în centrele logopedice interșcolare și în cabinetele școlare: profesor-logoped, cu calificarea în psihopedagogie specială, psihologie sau pedagogie.

Art 31. - Personalul didactic auxiliar este format din:

- a) bibliotecar, documentarist, redactor;
- b) informatician;
- c) laborant;
- d) tehnician;
- e) pedagog școlar;
- f) instructor de educație extrașcolară;
- g) asistent social;
- h) corepetitor;
- i) mediator școlar;
- j) secretar;
- k) administrator financiar (contabil);
- l) instructor-animator;
- m) administrator de patrimoniu.
- n) medicul școlar
- o) asistentul medical

Capitolul VI

Planurile de învățământ, programele și metodologiile didactice

Art. 32. - Învățământul special și special integrat dispune de planuri de învățământ, de programe școlare, de programe de asistență psihopedagogică, de manuale și de metodologii didactice alternative, adaptate tipului și gradului de dizabilitate și aprobate de Ministerul Educației,

Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 33. - (1) Conținutul învățământului special și special integrat se reglementează prin :

- a) curriculum specific pentru învățământul special
- b) curriculumul școlii de masă adaptat pentru învățământul special integrat
- c) metodologii și ghiduri specifice, elaborate și aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(2) Conținuturile învățământului special și special integrat, demersurile didactice, precum și pregătirea și formarea personalului care își desfășoară activitatea în domeniul educației copiilor cu cerințe educaționale speciale sunt stabilite prin metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 34. - Metodologiile didactice utilizate în învățământul special și special integrat sunt adaptate tipului și gradului deficienței/dizabilității, nivelului și potențialului individual de dezvoltare precum și specificului de învățare la copiii cu cerințe educaționale speciale. În activitatea curentă de educație specială strategiile și metodologiile didactice vizează diferențierea și individualizarea demersului educațional, introducerea unor noi abordări ale procesului învățării și utilizarea flexibilă a tuturor resurselor disponibile.

Art. 35. - Planurile de învățământ pentru învățământul special – valabile pentru structurile școlare prevăzute de prezentul Regulament cuprind, la toate nivelurile de învățământ special, discipline obligatorii și opționale grupate în arii curriculare. Planul de învățământ precizează disciplinele/obiectele de studiu , numărul de ore alocate, precum și activitățile specifice de intervenție alte activități educaționale prevăzute pentru fiecare clasă, activități cu grupe de copii/elevi sau de muncă individuală, însoțite de timpul afectat fiecăruia.

Art. 36. - (1) Programele școlare sunt elaborate pe niveluri de învățământ special – preșcolar, primar, gimnazial, profesional, pe tipuri de deficiență/dizabilitate, la toate disciplinele de învățământ, precum și la terapiile specifice.

(2) În instituțiile și structurile de învățământ special și special integrat care utilizează planul de învățământ de la școala de masă se aplică programele școlare și manualele corespunzătoare acestui plan de învățământ, adaptate tipului de deficiență/dizabilitate.

(3) Pentru clasele de copii cu deficiențe senzoriale sau neuromotorii care nu pot urma curriculumul de masă, se elaborează planuri de învățământ, programe școlare, manuale și auxiliare școlare specifice aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 37. - Comisiile interne de evaluare continuă recomandă adaptarea unui plan de învățământ sau a unei programe școlare ori pot stabili un anumit plan de învățământ, dintre cele în vigoare pentru învățământul special sau obișnuit, pentru a fi aplicat la o anumită grupă/ clasă de învățământ special

și special integrat pentru un grup de copii/elevi cu cerințe educaționale speciale , ori pentru copiii/elevii/tinerii integrați individual.

Art. 38. - Comisia Națională pentru educație specială elaborează standarde specifice pentru evaluarea conținutului procesului de educație și învățare din învățământul special.

Art. 39. - Parcurgerea conținuturilor de învățare pe perioada școlară se realizează de fiecare cadru didactic prin proiectarea didactică a planificărilor curriculare după caz, precum și aplicarea și realizarea unor programe de intervenție personalizate.

Art. 40. - (1) În învățământul special și special integrat se utilizează manuale școlare aprobate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, precum și manuale alternative, adaptate tipului și gradului de dizabilitate, selectate inclusiv prin concurs la nivel național.

(2) Comisiile interne de evaluare continuă pot recomanda, în funcție de situație și de evoluția școlară individuală a fiecărui copil/elev cu CES, unul sau mai multe manuale corespunzătoare programelor analitice utilizate.

(3) Fiecare cadru didactic din învățământul special are dreptul de a recomanda elevilor un anumit manual, inclusiv manualele utilizate în învățământul obișnuit.

Art. 41. - Activitatea instructiv-educativă specifică de reabilitare/recuperare și compensare din grupele/clasele de învățământ special și special integrat se organizează, la clasp, în conformitate cu prevederile legale generale privind organizarea și funcționarea prin intermediul planificărilor curriculare și a proiectelor didactice.

Capitolul VII

Organizarea internă a activității învățământului special și special integrat

Art.42. - (1) Unitățile de învățământ special și special integrat se organizează, de regulă pe tipuri de deficiențe/categorii de cerințe educaționale speciale: deficiențe intelectuale, fizice, motorii și neuromotorii, senzoriale (auditive sau vizuale), socio-afective și de comportament, sau deficiențe asociate.

(2) Organizarea școlarizării speciale pe grade de deficiență – moderată, severă și profundă, la copiii/elevi cu deficiențe asociate, se poate face prin unități școlare separate, prin grupe/clase în aceeași unitate școlară specială, sau prin integrare într-o unitate de învățământ de masă.

Art. 43. - În funcție de condițiile existente, se pot înființa și funcționa unități de învățământ special care cuprind și secții de învățământ profesional, liceal, postliceal, cu o conducere unică. Aceste unități școlare se vor numi grupuri școlare speciale.

Art. 44. - Modul de organizare a unităților de învățământ special și special integrat este similar învățământului de masă, cu excepțiile prevăzute de prezentul Regulament sau alte precizări

elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 45. - (1) Inspectoratele școlare, în cooperare cu autoritățile administrației publice locale, asigură condițiile necesare ca elevii cu CES să frecventeze cursurile preșcolare, primare și gimnaziale, de regulă în localitățile în care aceștia domiciliază, cu satisfacerea cerințelor de educație adaptată și de intervenție specifică prin reabilitare/recuperare prin acordarea tuturor serviciilor de sprijin și de asistență educațională.

(2) În situația în care în localitatea de domiciliu nu există o unitate de învățământ special potrivită cu tipul și gradul deficienței/dizabilității iar copilul/elevul/tânărul respectiv are orientare școlară spre o astfel de unitate de învățământ, atunci el va fi școlarizat de cea mai apropiată unitate de învățământ special de profil.

Art.46. - (1) Inspectoratele școlare, direcțiile și autoritățile administrației publice locale, cu sprijinul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului al agenților economici, al comunităților locale, al societăților de binefacere, al organizațiilor neguvernamentale și al altor persoane juridice sau fizice, asigură serviciile necesare pentru transport cu microbuze școlare, masă și cazare, pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, care frecventează cursurile școlare într-o altă localitate. În cazul copiilor/elevilor cu dificultăți de autonomie locomotorie, se asigură după caz și transportul în cadrul aceleiași localități.

(2) Unitățile de învățământ (special, special integrat sau obișnuit), asigură facilitățile și serviciile necesare de ordin ambiental, inclusiv privind accesul în instituție, în raport de nevoile respectivelor categorii de copii /elevi/tineri cu cerințe educative speciale.

Art. 47. - Modalitățile de organizare a școlarizării speciale – prin unități speciale sau grupe/clase speciale (din punctul de vedere al duratei rămânerii în școală, pentru toate nevoile de învățământ special) – sunt:

- a) școlarizarea în regim de zi
- b) școlarizarea în regim de zi cu internat săptămânal;
- c) școlarizarea în regim de internat semestrial.

Art. 48. - (1) Grupa/clasa specială se organizează pentru copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale în baza deciziei Comisiei de evaluare-orientare școlară din cadrul CJRAE în colaborare cu DGJASPC.

(2) Organizarea, planul de învățământ și programele analitice ale grupelor/claselor speciale, sunt flexibile și adaptate la necesitățile de progres școlar și social, pentru fiecare dintre copiii/elevii în cauză.

(3) Grupa/clasa specială funcționează în interacțiune cu unitatea școlară pe lângă care este organizată. Obiectivul organizării și funcționării claselor/grupelor speciale, cu prioritate la nivelul

învățământului preșcolar și primar este integrarea/reintegrarea copiilor/elevilor cuprinși în grupe/clase din unități școlare obișnuite.

(4) Grupele/clasele speciale sunt constituite, de regulă la nivelul preșcolar și primar din copiii/elevii care nu au mai fost cuprinși în unități de învățământ de masă sau care provin din unități de învățământ special și special integrat.

(5) Participarea unui copil/elev la activitățile unei grupe/clase speciale, poate fi și alternată cu frecventarea tuturor activităților de la o grupă/clasă obișnuită (alternarea unor zile ori săptămâni) și/sau parțială pe parcursul unei zile (anumite activități se desfășoară în grupa/clasa specială, iar altele în grupa/clasa obișnuită).

(6) Frecventarea grupei/clasei obișnuite se face la activitățile pe care copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale le pot realiza cu succes (de exemplu, exerciții pentru dezvoltarea fizică, abilități/dexterități manuale, activități de educație plastică, activități extrașcolare).

Art. 49. Încadrarea grupelor/claselor speciale se face în mod similar cu sistemul învățământului special cu cadre didactice calificate și/sau specializate pentru educația specială, conform legislației în vigoare.

Art. 50. - Integrarea școlară individuală a copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educaționale speciale grupe / clase obișnuite de învățământ se realizează planificat și gradual, având asigurate servicii de sprijin și asistență educațională psihopedagogică corespunzătoare.

Art. 51. - (1) „Grupa/clasa integratoare” se constituie pentru integrarea a 2–4 elevi cu deficiențe/dizabilități într-o grupă/clasă din învățământul preșcolar, primar sau gimnazial din învățământul de masă.

(2) Efectivul grupei/clasei integratoare este redus față de media efectivelor obișnuite, de regulă cu câte 2-3 copii/elevi pentru fiecare copil cu cerințe educaționale speciale.

Art. 52. - (1) Copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale, integrați în învățământul de masă, beneficiază de suport educațional prin cadre didactice de sprijin / itinerante.

(2) Organizarea serviciilor de sprijin educațional se face de către CJRAE/CMBRAE și se reglementează prin metodologii specifice elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(3) Copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale școlarizați în unitățile de învățământ special sau de masă, inclusiv cei școlarizați în alt județ decât cel de domiciliu, beneficiază de asistență socială constând în asigurarea alocației zilnice de hrană, a rechizitelor școlare, a cazarmamentului, a îmbrăcămintei și a încălțămintei în cuantum egal cu cel pentru copiii aflați în sistemul de protecție a copilului, precum și de găzduire gratuită în internate sau centrele de asistare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din cadrul direcțiilor generale județene/a municipiului București de asistență socială și protecția copilului.

(4) Copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale din unitățile școlare obișnuite au acces la resursele de educație specială și de reabilitare/recuperare din unitățile de învățământ special și special integrat.

Art. 53. - (1) Durata calificării profesionale a elevilor/tinerilor cu cerințe educaționale speciale prin școli profesionale speciale sau clase din școli profesionale speciale (inclusiv cele din unități de învățământ de masă), este de 3-4 ani;

(2) MECTS poate aproba organizarea de programe educaționale de tip „a doua șansă” în vederea promovării învățământului primar pentru persoanele care depășesc cu 4 ani vârsta corespunzătoare clasei și care nu au absolvit acest nivel de învățământ până la vârsta de 14 ani.

Art. 54. - (1) Accesul elevilor/tinerilor cu deficiențe/dizabilități pe diferite trepte de învățare post – obligatoriu se face în funcție de capacitatea de învățare.

(2) La încheierea studiilor gimnaziale, elevii absolvenți ai învățământului obligatoriu – special pot continua educația școlară prin învățământ tehnologic/profesional special, școli profesionale speciale. Înscrierea acestor elevi în învățământul profesional special se face pe baza certificatului de expertiză și orientare școlară emis de comisia de expertiză complexă din cadrul CJRAE.

(3) Elevii care se exceptează de la susținerea evaluării naționale sau care nu îl promovează, la încheierea studiilor gimnaziale, absolvenți ai învățământului obligatoriu – special pot continua educația școlară prin licee tehnologice cu clase speciale.

(4) Înscrierea acestor elevi în licee tehnologice cu clase speciale se face pe baza foii matricole, a unei adeverințe eliberate de școala pe care a absolvit-o.

Art. 55. - Participarea elevilor cu cerințe educaționale speciale la examenele care marchează accesul la trepte de învățământ care conduc la învățământul universitar – evaluare națională, bacalaureat, de admitere la facultate ori la susținerea unor examene de diferență – se face prin asigurarea condițiilor de egalitate a șanselor și prin adaptarea procedurilor de examinare, stipulate în toate metodologiile de admitere în vigoare

Art. 56. - (1) Alternativele educaționale funcționează pe baza evaluării și a validării de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, atât în unitățile de învățământ special și special integrat, cât și în alte tipuri de unități de învățământ.

(2) Pot funcționa structuri alternative de învățământ special de tipul:

- centre de educație specială (pentru asigurarea intervenției specializate precoce, a intervenției multidisciplinare/multiprofesionale de zi sau pentru facilitarea accesului la educație preșcolară și școlară în comunitate a unor categorii de copii excluși anterior de la învățământ);
- centre de educație preventivă – de regulă pentru copii/tineri cu tulburări socioafective și de comportament;

- centre de pedagogie curativă;
- centre de resurse si de asistență educațională (pentru învățământ special și special integrat), centre școlare pentru educație incluzivă.

Art. 57. - Efectivul grupelor și claselor de învățământ special (în grupe/clase de grădiniță sau școală specială) sau în clase/grupe speciale din unități școlare obișnuite sunt :

- a) efectivele grupelor/claselor de copii/elevi cu deficiențe moderate sau ușoare sunt de 8-12 copii/elevi, atât în unitățile de învățământ special cât și în școlile integratoare;
- b) efectivele grupelor/claselor speciale constituite din copii/elevi cu deficiențe severe, profunde și multiple sunt de 4-6 copii/elevi;
- c) efectivele grupelor/claselor speciale constituite din copii/elevi cu deficiențe senzoriale asociate (surdocecitate) sau cu deficiențe senzoriale asociate cu alte tipuri de deficiențe sunt de 2-4 copii/elevi;
- d) în situații excepționale MECTS poate aproba înființarea de clase cu efective mai reduse.

Art. 58. - Grupele și clasele de învățământ special și special integrat sunt, de regulă, mixte. Acestea cuprind băieți și fete.

Art. 59. - (1) Pentru copii cu boli cronice, se organizează, după caz, grupe sau clase în cadrul unităților sanitare respective. Acestea sunt cuprinse în structura unei unități școlare speciale ori a uneia obișnuite din localitate sau din apropierea acesteia.

(2) Pentru copiii/elevii și tinerii cu boli cronice sau cu boli care necesită perioade de spitalizare mai mari de 4 săptămâni se organizează, după caz, grupe sau clase în cadrul unităților sanitare respective.

(3) Pentru copiii, elevii și tinerii care, din motive medicale sau din cauza unei dizabilități, sunt nedeplasabili, se organizează școlarizarea la domiciliu, pe o perioadă determinată.

(4) Școlarizarea la domiciliu, respectiv înființarea de clase sau de grupe în spitale se fac de către inspectoratul școlar, la propunerea CJRAE/CMBRAE, conform unei metodologii-cadru, elaborate de MECTS.

Art. 60. - Integrarea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale din cadrul minorităților naționale se realizează corespunzător prevederilor prezentului Regulament, cu respectarea prevederilor legale din Legea Educației Naționale, capitolul II Secțiunea 13, sau a altor acte normative din domeniul învățământului, inclusiv în ceea ce privește cuprinderea copiilor cu cerințe educaționale speciale în unități de învățământ, cu predare în limba minorităților naționale.

Art. 61. - Activitatea instructiv-educativă, de rehabilitare-recuperare și compensare din unitățile și grupele/clasele de învățământ special și special integrat se organizează în conformitate cu

prevederile legale generale privind organizarea și funcționarea învățământului la nivel de instituții școlare, corespunzător cu prevederile planurilor de învățământ.

Art. 62. - Procesul de învățământ de educație specială și special integrată se realizează prin lecții, lucrări practice în cabinete, laboratoare sau ateliere școlare, activități complementare de educație terapeutică complexă și integrată realizată de învățători-educatori și profesori-educatori și activități de intervenție specifică (de reabilitare/recuperare), desfășurate de profesori specialiști în cabinete special amenajate, practică în producție (la școala profesională), activități extrașcolare și/sau în afara școlii.

Art. 63. - (1) Organizarea internă a activității din fiecare unitate de învățământ special și special integrat este stipulată prin Regulamentul de ordine interioară al respectivei unități de învățământ. Regulamentul de ordine interioară este un document școlar obligatoriu. Acesta se elaborează în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului Regulament.

(2) Regulamentul de ordine interioară respectă cadrul legislativ general dar reflectă și particularitățile specifice unității școlare speciale, condițiile locale etc.

(3) Regulamentul de ordine interioară stabilește normele generale, cu caracter obligatoriu pentru întregul personal al unității precum și normele specifice pe compartimente și domenii de activitate.

Art. 64. - (1) Planificarea activității educative, de învățare, reabilitare, terapeutice este structurată prin planurile manageriale, anuale și semestriale, avizate de consiliul de administrație și/sau consiliul profesoral.

(2) Planurile manageriale includ activitățile manageriale generale și pe compartimente/domenii de activitate, precum și proiecte de dezvoltare – reformă la nivelul unității.

Art. 65. - Organizarea și coordonarea activității instituției de învățământ special și special integrat sunt asigurate de consiliul profesoral, de consiliul de administrație și de directorul/directorii unității de învățământ special și special integrat, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Art. 66. - Orarul activităților școlare este elaborat de o comisie constituită prin decizia directorului, cu respectarea cerințelor psihopedagogiei speciale.

Art. 67. - (1) În învățământul special și special integrat, durata orei de curs și a activităților realizate de învățători/profesori-educatori și a activităților de intervenție terapeutică specifică este de regulă de 45 de minute iar a recreațiilor de 15 minute, cu excepția recreației mari, consecutive celei de-a doua sau a treia oră de curs, care este de 30 minute.

(2) Școlile profesionale speciale au ora școlară de 50 de minute, iar pauzele sunt de 10 minute. Pauza mare este de 20 de minute.

(3) În unitățile și grupele/clasele de învățământ special și special integrat care aplică planuri de învățământ și programe școlare echivalente celor din învățământul obișnuit durata orelor de curs și a pauzelor poate fi identică cu cea din instituțiile similare de învățământ obișnuit.

Art. 68. - (1) Activitatea școlară în unitățile de învățământ special și special integrat începe de regulă dimineața, la orele 8. În cazuri justificate, inspectoratele școlare pot aproba schimbarea temporară sau parțială a orei de începere a cursurilor cu obligația realizării integrale a activităților normate și planificate;

(2) Activitatea instructiv-educativă din învățământul special se compune din activitățile de predare-învățare și activitățile de terapie (terapie educațională complexă și integrată și terapii specifice de corectare și compensare)

(3) Activitatea de predare-învățare în învățământul special obligatoriu se desfășoară în programul de dimineața, iar activitatea școlară de terapie educațională complexă și integrată în unitățile de învățământ special se desfășoară în programul de după-amiază.

Art. 69. - (1) Ordinea, disciplina, supravegherea și securitatea copiilor/elevilor/tinerilor cu deficiențe/dizabilități în cadrul școlii, a cantinei, a internatului și/sau activitatea extrașcolară se asigură de conducerea școlii, personalul didactic și auxiliar, conform responsabilităților stipulate prin Regulamentul de ordine interioară și a graficului de prezență și de activitate zilnică/săptămânală a personalului la grupă/clasă, atelier, laborator, cantină sau alte spații și alte contexte (planificate și coordonate de unitatea școlară).

(2) Părinții sau tutorii legali au obligația să însoțească copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale la venirea și plecarea de la școală, precum și la venirea și plecarea în vacanță, să delege alte persoane pentru însoțire sau să declare în scris că nu este cazul să-i însoțească.

Capitolul VIII

Orientarea școlară și profesională a copiilor/elevilor cu CES

Art. 70. - (1) Evaluarea, asistența psihoeducațională, orientarea/reorientarea școlară și profesională a copiilor, a elevilor și a tinerilor cu cerințe educaționale speciale se realizează de către centrele județene de resurse și de asistență educațională (CJRAE), respectiv de Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională (CMBRAE), prin serviciile de evaluare și de orientare/reorientare școlară și profesională, pe baza metodologiei elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, acordându-se prioritate integrării în învățământul de masă.

(2) Orientarea școlară și profesională a copiilor/elevilor cu cerințe educaționale speciale se realizează prin serviciile de evaluare și de orientare/reorientare școlară și profesională din cadrul Centrelor județene de resurse și de asistență educațională (CJRAE) respectiv Centrului Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională (CMBRAE) în baza gradului de deficiență stabilit, în colaborare cu Comisia Internă de Evaluare Continuă (CIEC).

Art. 71. - (1) Comisiile Interne de Evaluare Continuă se organizează și funcționează în cadrul școlilor speciale, centrelor școlare pentru educație incluzivă, conform metodologiilor elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

(2) Comisiile interne de evaluare continuă asigură anual evaluarea psihopedagogică a copiilor/elevilor/tinerilor școlarizați în unitățile de învățământ special și a celor integrați în unitățile de învățământ de masă sau la solicitarea unității de învățământ, a cadrului didactic de la clasă sau a familiei ori întreținătorilor legali ai copilului.

Art. 72. - Expertizarea, evaluarea și diagnosticarea multidisciplinară includ examinarea medicală, psihologică, pedagogică și socială.

Capitolul IX

Înscrierea copiilor/elevilor în învățământul special și special integrat

Art. 73. - **În unitățile de învățământ special pot fi înscriși și școlarizați, de regulă, copii / elevi cu deficiențe/dizabilități medii, severe, grave, profunde, asociate în baza certificatului de orientare din cadrul CJRAE.**

Art. 74. - În grupele/clasele integrate în învățământul de masă pot fi înscriși, de regulă, copiii/elevii cu dificultăți/tulburări de învățare, dificultăți de adaptare, de integrare, precum și cei cu deficiențe/dizabilități ușoare sau moderate. O astfel de integrare se realizează și individual.

Art. 75. - Elevii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă beneficiază de servicii educaționale de sprijin și de asistență psihopedagogică și/sau alte tipuri de servicii educaționale, după caz (exemplu: logopedie, kinetoterapie, etc).

Art. 76. - (1) În unitățile de reeducare din sistemul penitenciarelor pot fi înscriși elevii cu tulburări de comportament care au săvârșit o infracțiune dar nu răspund penal, fiind minori.

(2) Școlarizarea minorilor și a adulților din centrele de reeducare, din penitenciarele pentru minori și tineri și din penitenciarele pentru adulți se realizează cu respectarea Curriculumului național. Resursa umană necesară pentru școlarizarea acestora este asigurată de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin inspectoratele școlare.

(3) Metodologia privind înființarea și funcționarea claselor/unităților de învățământ pentru minori și adulți din cadrul penitenciarelor se elaborează în baza unui protocol al MECTS cu Direcția Generală a Penitenciarelor.

Art. 77. - (1) Orientarea școlară și profesională a copiilor/elevilor/ tinerilor cu cerințe educaționale speciale se face numai cu acordul familiei/a întreținătorilor legali.

(2) Unitatea de învățământ de masă în care este școlarizat copilul/elevul/tânărul cu CES este obligată să îi acorde asistență educațională corespunzătoare nevoilor sale de dezvoltare, fie prin

cadrul didactic de sprijin, fie prin programe de intervenție personalizate.

Art. 78. - Copiii/elevii cu deficiențe severe, profunde și asociate (surdocecitate, MSI) sunt orientați spre grupele sau clasele de acest tip din unitățile de învățământ special.

Art. 79. - Înscrierea copiilor/elevilor în învățământul special se face în fiecare an școlar, în perioada 15 august- 15 septembrie, cu posibilitatea prelungirii acestui termen.

Art. 80. - Pentru înscrierea copilului într-o școală specială sunt necesare următoarele documente :

- certificatul de expertiză,
- certificatul de evaluare, orientare școlară și profesională emis de către Comisia din cadrul CJRAE/CMBRAE
- copie de pe actele de identitate ale copilului/elevului și ale părintelui/reprezentantului legal
- planul de servicii al copilului propus de comisia de evaluare, orientare școlară și profesională din cadrul CJRAE/CMBRAE;
- documente necesare stabilirii primirii drepturilor sociale;
- alte documente stabilite prin metodologiile elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 81. - Comisia internă de evaluare continuă, din fiecare unitate școlară, are obligația de a monitoriza evoluția copilului/elevului/tînărului repartizat de către Comisia de evaluare și orientare școlară și profesională din cadrul CJRAE/CMBRAE, pentru a propune menținerea elevului în școala/clasa respectivă sau pentru a i se schimba atât diagnosticul cât și forma de școlarizare.

Art. 82. - (1) Vârsta de înscriere în învățământul special poate fi cu 2-3 ani mai mult decât pentru învățământul de masă. In clasa pregătitoare din școala specială sunt înscriși, de regulă, copiii care au frecventat grădinița (obișnuită sau specială), cei care au întrerupt școala, cei repetenți și cei care nu au frecventat grădinița.

(2) În cazuri excepționale când copilul nu a fost diagnosticat sau nu a urmat nici o formă de școlarizare până la vârsta de 14 ani, Comisiile Interne de Evaluare Continuă din unitățile de învățământ special pot propune Comisiei din cadrul CJRAE/CMBRAE înscrierea minorului în clasa pregătitoare și continuarea școlarizării până la finalizarea învățământului obligatoriu.

(3) Se pot organiza forme de învățământ special cu frecvență redusă pentru elevi cu CES care au depășit cu mai mult de 4 ani vârsta corespunzătoare clasei. Aceste forme se pot organiza și pentru persoane cu cerințe educaționale speciale nedeplasabile în vârstă de până la 30 de ani, pe durata învățământului obligatoriu.

(4) Elevul cu cerințe educative speciale/alte tipuri de cerințe educaționale, cu vârsta de peste 16 ani, care nu a putut absolvi învățământul obligatoriu (obișnuit sau special), poate fi înscris într-o unitate de învățământ special profesională, curs de zi, urmând ca, în paralel, să-și completeze cele 9 clase prin forma de învățământ cu frecvență redusă.

(5) Organizarea și funcționarea învățământului cu frecvență redusă pentru copiii/elevii/tinerii cu cerințe educative speciale sunt identice cu cele din învățământul de masă, forma frecvență redusă.

Art. 83. - În clasa pregătitoare din învățământul special copiii cu cerințe educaționale speciale sunt înscriși în funcție de tipul și gradul deficienței/dizabilității.

Art. 84. - În celelalte clase speciale, pentru toate categoriile de elevi cu CES, pot fi înscriși:

- elevii care au promovat clasa precedentă;
- elevii declarați repetenți în clasa anterior urmată;
- elevii care au întrerupt școala, dar nu au depășit vârsta clasei cu cel mult 4 ani;
- elevii cu dublă repetenție în școala de masă, cu avizul Comisiei de evaluare și orientare școlară și profesională din cadrul CJRAE/CMBRAE, cu acordul părinților sau a susținătorului legal
- elevii cu deficiențe dobândite după absolvirea unei/unor clase;
- copiii neșcolarizați sau elevi în situația de abandon școlar.

Art. 85. - Înscrierea copiilor /elevilor cu dificultăți sau cu deficiențe ușoare sau moderate în învățământul de masă se realizează în conformitate cu ROFUIP, pe baza hotărârii Comisiei de evaluare și orientare școlară și profesională din cadrul CJRAE/ CMBRAE.

Capitolul X

Transferul elevilor

Art. 86. - (1) Elevii din învățământul special și special integrat se pot transfera la școli, clase sau grupe similare la sfârșitul anului școlar și în vacanța intersemestrială.

(2) Transferarea copiilor/elevilor cu CES dintr-o unitate de învățământ special în altă unitate de învățământ special, poate avea loc în următoarele cazuri:

- a) la solicitarea părinților/tutorilor legali;
- b) la schimbarea domiciliului părinților/tutorilor legali;
- c) apariția necesității pentru un copil/elev cu CES de a urma un tratament medical sau de a beneficia de servicii de reabilitare/recuperare, care nu pot fi asigurate în localitatea unde este situată unitatea școlară frecventată;
- d) ameliorarea/compensarea sau agravarea deficienței.

Art. 87. - (1) Transferarea copiilor/elevilor cu CES de la o unitate de învățământ specială la alta de același fel, pe raza localității, județului, sau dintr-un județ în altul, se face cu acordul comisiilor de administrație ale celor două unități de învățământ.

(2) Transferarea (reorientarea) copiilor/elevilor de la o unitate de învățământ de un tip la alta de un alt tip (ca tip de dizabilitate și din punct de vedere al categoriilor de vârstă), sau de la o unitate de

învățăământ special la una de învățăământ de masă și viceversa, se face la propunerea cadrului didactic al grupei/clasei, psihologului școlar și/ sau a părinților/tutorilor legali, în baza Certificatului de evaluare și orientare școlară și profesională elaborat de către Comisia din cadrul CJRAE/ CMBRAE.

(3) În funcție de evoluția copilului se pot face propuneri de reorientare dinspre școala specială spre școala de masă și invers.

Capitolul XI

Activitatea la grupă și la clasă specială

Art. 88. - Formele de organizare a activității la grupele de grădiniță specială sunt:

- activități obligatorii cu grupa;
- activități la alegere;
- activități de grup/ individuale de intervenție specifică;
- activități ludice și distractive;
- activități gospodărești;
- plimbări, excursii și alte activități în afara grădiniței.

Art. 89. - Durata unei activități la grupă, modul de constituire a grupei de intervenție de grădiniță specială și de organizare a activității de intervenție a profesorului psihopedagog și a educatoarei se stabilesc de la caz la caz, precum și la recomandarea Comisiei interne de evaluare continuă.

Art. 90. - Cadrele didactice care lucrează la grupa specială de grădiniță au obligația asigurării intervenției psihopedagogice specializate și stimulării precoce a copiilor cu deficiențe, în scopul asigurării șanselor egale de dezvoltare și de acces spre trepte superioare de școlarizare.

Art. 91. - În proiectarea și realizarea lecțiilor și a diverselor activități educaționale la nivelul clasei, personalul didactic dă dovadă de flexibilitate și adaptează situațiile de învățare, strategiile, materialele, metodele, mijloacele și resursele pentru realizarea progresului școlar al fiecărui elev.

Capitolul XII

Evaluarea

Art. 92. - (1) Evaluarea progresului școlar se face continuu (formativ) prin evaluarea secvențială de la fiecare lecție/activitate, precum și evaluarea periodică, sumativă și cea semestrială a activității școlare.

(2) Progresul poate fi evaluat prin probe diverse: orale, scrise, practice, simulări și prin examene. Evaluarea copiilor/elevilor cu CES ține cont de tipul/gradul de dizabilitate al elevului. La evaluare

se asigură un timp de lucru mai mare (30-60 min.) precum și alte adaptări specifice în vederea elaborării lucrărilor.

(3) Pentru copiii cu deficiențe grave / profunde/ asociate, inclusiv surdocecitate se va utiliza evaluarea funcțională și nu probe standardizate și se vor utiliza calificative.

(4) Evaluarea se centrează pe competențe, oferă feed-back real elevilor și stă la baza planurilor individuale de învățare. În acest scop se va crea o bancă de instrumente de evaluare unică, având funcție orientativă, pentru a-i ajuta pe profesori în notarea la clasă. În cazul elevilor cu cerințe educative speciale, integrați individual sau în grupe/clase în învățământul de masă, se va realiza o evaluare diferențiată în funcție de evoluția proprie a copilului, pe baza unor descriptori de performanță, stabilite de învățătorul/profesorul clasei și de cadrul didactic de sprijin.

(5) Pentru asigurarea de șanse egale în vederea evaluării un elev cu dificultăți de învățare beneficiază, în mod obligatoriu, de educație remedială.

(6) Portofoliul educațional este elementul central al evaluării învățării. Utilizarea lui debutează începând cu clasa pregătitoare și reprezintă cartea de identitate educațională a elevului.

(7) Portofoliul educațional cuprinde totalitatea diplomelor, a certificatelor sau a altor înscrisuri obținute în urma evaluării competențelor dobândite sau a participării la activități de învățare, în diferite contexte, precum și produse sau rezultate ale acestor activități, în contexte de învățare formale, nonformale și informale.

(8) Înregistrarea evaluării progresului școlar se face prin sistemul utilizat în întreg învățământul românesc.

Art. 93. - (1) La finalul clasei pregătitoare, cadrul didactic responsabil întocmește, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, un raport de evaluare a dezvoltării fizice, socio-emoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, precum și a dezvoltării capacităților și aptitudinilor de învățare.

(2) La finalul clasei a II-a, fiecare unitate de învățământ, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, organizează și realizează evaluarea competențelor fundamentale: scris—citit și matematică; organizează și realizează evaluarea proceselor realizate în însușirea competențelor fundamentale: comunicare (orală, prin limbajul semnelor, prin pictograme,etc), scris-citit, elemente matematice.

(3) Rezultatele evaluărilor sunt folosite pentru elaborarea planurilor individualizate de învățare ale elevilor. Rezultatele evaluării și planurile individualizate se comunică părinților elevilor și constituie documente din portofoliul educațional al elevului.

Art. 94. - Pentru școlile speciale care aplică curriculumul școlii de masă (elevi cu deficiențe senzoriale, neuro-motorii etc):

(1) La finalul clasei a IV-a, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului realizează, prin

eșantionare, o evaluare la nivel național a competențelor fundamentale dobândite în ciclul primar, după modelul testărilor internaționale, pentru diagnoza sistemului de învățământ la nivel primar.

(2) La finalul clasei a VI-a, toate unitățile de învățământ special, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, organizează și realizează evaluarea elevilor prin două probe transdisciplinare: limbă și comunicare, elemente de matematică și științe. Rezultatele evaluărilor sunt utilizate pentru elaborarea planurilor individualizate de învățare ale elevilor și pentru preorientarea școlară către un anumit tip de liceu. Rezultatele evaluării și planurile individualizate de învățare se comunică părinților elevilor și sunt trecute în portofoliul educațional al elevului.

(3) La finalul clasei a VI-a, în baza metodologiei menționate mai sus se organizează evaluarea elevilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă prin două probe transdisciplinare: limbă și comunicare, matematică și științe. Proba de limba română și limba modernă I iar pentru elevii din clasele cu predare în limba minorităților naționale și limba maternă.

(4) La finalul clasei a IX-a, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, se realizează o evaluare națională obligatorie a tuturor elevilor. Rezultatele evaluării se exprimă printr-un punctaj, similar testelor internaționale. Evaluarea se realizează prin următoarele probe:

- a) probă scrisă la limba și literatura română;
- b) probă scrisă la limba maternă;
- c) probă scrisă transdisciplinară la matematică și științe;
- d) probă scrisă la o limbă de circulație internațională;
- e) probă practică de utilizare a calculatorului, susținută în timpul anului;
- f) probă orală transdisciplinară de evaluare a competențelor civice și sociale, susținută în timpul anului.

(5) La finalul clasei a IX-a, în baza unei metodologii elaborate de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, se realizează o evaluare națională obligatorie a tuturor elevilor. Rezultatele evaluării se exprimă printr-un punctaj, similar testelor internaționale. Evaluarea se realizează după cum urmează:

- a) elevii cu dizabilități moderate din învățământul special vor susține evaluarea la următoarele probe: elemente de comunicare orală și scrisă, elemente de matematică și științe, în conformitate cu curriculumul parcurs;
- b) elevii cu dizabilități severe, profunde, asociate și cu surdocecitate vor susține o evaluare a competențelor de comunicare și a elementelor de autonomie personală și socială, precum și a achizițiilor instrumentale.
- c) elevii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă vor fi

evaluați după metodologia specifică învățământului de masă.

- d) elevii cu deficiențe senzoriale sau motorii/neuromotorii, în funcție de opțiunea familiei, vor susține probe de evaluare specifice învățământului de masă sau cele specifice învățământului special.

(6) Rezultatele evaluării naționale se înscriu în portofoliul educațional al elevului.

Art. 95. - Înregistrarea evaluării progresului școlar se face prin sistemul utilizat în întreg învățământul românesc.

Capitolul XIII

Activitatea educativă nonformală (extracurriculară și extrașcolară)

Art. 96. - Conținutul educației speciale se completează, la toate nivelurile de organizare a învățământului, cu activități extracurriculare și extrașcolare.

Art. 97. - Activitățile extracurriculare se desfășoară în unitatea specială de învățământ, în unități școlare obișnuite sau combinat, în ambele tipuri de unități și în alte locații. Aceste activități se organizează pentru copiii cu CES/alte tipuri de cerințe educaționale, pe cât posibil împreună cu copiii/elevii voluntari din școala de masă.

Art. 98. - Copiii/elevii cu cerințe educaționale speciale au acces liber, în condițiile de participare și au șanse egale cu ceilalți copii, la toate activitățile extracurriculare organizate în cadrul cluburilor și palatelor copiilor, în tabere școlare, baze sportive, turistice și de agrement ale altor unități care organizează alte activități, beneficiind de drepturile stipulate în legislația în vigoare a învățământului special.

Art. 99. - Se pot organiza activități extrașcolare în colaborare cu asociațiile de profil. Calendarul acestora se întocmește la începutul fiecărui an școlar se aprobă de către CJRAE și se comunică Comisiei Naționale pentru Educația Specială.

Art. 100. - Participarea copiilor/elevilor cu cerințe educaționale speciale, la activitățile extracurriculare este stabilită de comun acord cu corpul profesoral al clasei, cu părinții și elevii.

Art. 101. - În unitățile și structurile de învățământ special se pot organiza activități extracurriculare și ca activități polivalente, sub forma unor cercuri tehnico-aplicative, cultural-artistice, sportive, gospodărești.

Capitolul XIV

Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 102. - Finanțarea învățământului special și special integrat se asigură de la Consiliile județene /

ale sectoarelor Municipiului București.

Art. 103. - Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și inspectoratele școlare asigură, în conformitate cu prevederile legale resursele necesare privind dotarea corespunzătoare a bazei didactico-materiale a unităților și structurilor de învățământ special și special integrat, potrivit specificului procesului de învățare și al necesităților financiare. Sursele de finanțare se pot completa în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Art. 104. - Normele de încadrare și salarizare a personalului didactic și a celorlalte categorii de personal din instituțiile de învățământ special și special integrat precum și formele de organizare a ocupării posturilor/catedrelor vacante se stabilesc prin Metodologie aprobată de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 105. - (1) La încadrarea personalului didactic și la organizarea/desfășurarea activităților de formare a cadrelor didactice din învățământul special și special integrat este obligatorie asigurarea cu prioritate a calificării și perfecționării corespunzătoare, cu privire la disciplina /disciplinele predate dar și pregătire în domeniul psihopedagogiei/educației speciale.

(2) În funcție de cerințele specifice învățării la o anumită categorie de cerințe educaționale speciale cum ar fi învățarea elevilor surzi, nevăzători sau cu deficiențe senzoriale asociate, perfecționarea personalului didactic include și asimilarea unor limbaje/coduri speciale de comunicare (de pildă scrierea Braille la nevăzători ori limbajul gestual/mimico-gestual la copii cu deficiențe de auz).

Art. 106. - Formarea, perfecționarea și încadrarea personalului didactic, de conducere, auxiliar și a personalului nedidactic din învățământul special și special integrat se reglementează prin Statutul personalului didactic precum și prin metodologii și instrucțiuni ale Ministerul Educației , Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 107. - (1) Evaluarea învățământului special și special integrat se realizează de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului prin serviciul de specialitate, în colaborare cu Comisia Națională pentru Educație Specială și respectiv inspectoratele școlare – prin inspectorii școlari de specialitate pentru învățământ special și special integrat pe baza unor criterii specifice comune tipurilor de deficiențe, stabilite la nivel național din fiecare județ și din municipiul București.

(2) La nivelul fiecărui inspectorat școlar va fi încadrat un inspector școlar de specialitate pentru învățământ special integrat după cum urmează: cu jumătate de normă pentru județele unde există până la 3 unități de învățământ special și special integrat și cu normă întreagă pentru județele unde funcționează 3 sau mai mult de 3 unități de învățământ special și special integrat.

Art. 108. - Întocmirea, completarea și elaborarea actelor de studii pentru elevii cu cerințe educaționale speciale se realizează potrivit prevederilor legale din învățământ și a reglementărilor Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Art. 109. - În aplicarea Legii Educației Naționale, Titlul II, capitolul II, secțiunea a 13-a referitoare

la învățământul special și special integrat și a Titlului IV privind Statutul personalului didactic cu privire la învățământul special se stabilesc următoarele măsuri tranzitorii:

- a) Prezentul Regulament intră în vigoare la data aprobării lui prin ordin al Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.
- b) Regulamentul de organizare și de funcționare a învățământului special, aprobat prin OMEN nr. 4217/1999, precum și toate prevederile actelor normative anterioare care contravin prezentului Regulament, se abrogă.

Art. 110. - Prezentul Regulament se completează cu:

- c) Regulamentul pentru Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională
- d) Regulamentul pentru Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă
- e) Regulamentul pentru Centrul Logopedic Județean
- f) Regulamentul pentru Centrul Județean pentru Asistență Psihopedagogică
- g) Regulamentul de organizare a Comisiei de Evaluare și Orientare Școlară și profesională din cadrul CJRAE/CMBRAE și al comisiei interne de evaluare continuă.
- h) Metodologia de organizare și funcționare a serviciilor de sprijin pentru copiii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă.
- i) Metodologia de organizare și funcționare a alternativelor educaționale.
- j) Metodologia de organizare și funcționare a învățământului în penitenciare.
- k) Metodologia de înființare, organizare și funcționare a atelierelor protejate.